

Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY

mgr Paweł Wakarecy

„Uwierzyć w muzykę. Znaczenie wyobraźni i rola siły woli w przełamywaniu barier wykonawczych i budowaniu artystycznej kreacji – na podstawie własnych doświadczeń pianistycznych i pedagogicznych.”

Promotor pracy: Profesor Katarzyna Popowa-Zydroń

Streszczenie

Dziełem artystycznym pracy doktorskiej jest zarejestrowane na załączonej do pracy płycie CD wykonanie *Karnawału op. 9* Roberta Schumanna.

Karnawał op. 9 Roberta Schumanna potraktowałem jako swoisty pretekst do podróży w głąb ludzkiego mózgu i tworzonej w nim wyobraźni. Moja fascynacja językiem muzycznym Schumanna i aktywne poszukiwanie w nim kontekstów, obrazów zainspirowały mnie do głębszego zainteresowania się procesami, jakie zachodzą w naszym umyśle i są ściśle związane z muzyczną wyobraźnią i wykonawczą ekspresją.

Główną hipotezą, na której opieram mój wywód jest przekonanie, iż kreatywne obrazowanie przy użyciu wyobraźni pełni naczelną rolę w budowaniu interpretacji muzycznej oraz stanowi istotny motor nie tylko dla kreatywności interpretacyjnej, ale również dla rozwoju techniki wykonawczej.

Rozprawa podzielona jest na dwie zasadnicze części. W pierwszej, zatytułowanej „Poznać mózg, poznać siebie” opierając się na źródłach z zakresu neurologii, antropologii i kognitywistyki próbuję odpowiedzieć na pytania dotyczące źródeł ludzkich emocji, znaczenia muzyki i mechanizmów postrzegania świata. Na przykładach wyników badań neurologów pokazuję, jak mózg nami rządzi, ale jednocześnie demonstruję przykłady, kiedy to my możemy nad nim zapanować – przy użyciu obrazowania, wewnętrznego odczuwania czy praktyk religijno-medytacyjnych.

W drugiej części rozprawy („Praktyka wykonawcza oparta na znajomości funkcjonowania procesów neurologicznych i myślowych”) ukazuję przykłady implementacji różnych technik obrazowania na przykładzie fragmentów *Karnawału* Schumanna, a także w utworach Fryderyka Chopina. Opisuję istotne dla mnie odniesienia i typy obrazowania, takie jak wyobrażeniowa wokalizacja, idea wewnętrznego dyrygenta, wewnętrzny i zewnętrzny oddech muzyczny, a wreszcie tworzenie złożonej, wielosensorycznej i wielowymiarowej wizji utworu. Osobny rozdział dedykuję zagadnieniu aktywnej pedalizacji, która wydaje mi się istotnie zaniedbywana w edukacji pianistycznej. W rozdziale zatytułowanym „Jak zdobyć, rozwijać i utrzymać technikę pianistyczną – alternatywnie” udowadniam, jak istotna jest praktyka ćwiczenia na fortepianie bez użycia klawiatury – wyłącznie w naszej wyobraźni. Potrafi ona rozwinąć bowiem nie tylko artystyczną wizję, ale również sprawić, iż zyskamy lepszą kontrolę nad naszym ciałem i techniką.

Słowa kluczowe: wyobraźnia, mózg, neurologia, schumann, karnawał, obrazowanie, wizja

